TAŞOVA
tasova.gen.tr GAZETESİ

BOYACI SANDIKLARI…

Yazan: **Naci Konyar** - 25 Aralık 2011

Taşları değiştirilen bu sokaktan kimler geldi kimler geçti. Parmakla gösterilen zenginler vardı bu sokağın filan efendi diye… Biz bir yönüne baktık o sokakların orda tek zenginlik gördük. Gönül zenginliği…

Geçmişe sünger çekmedik. Hatıraları yurtluk edindik. Hem yaylak hem de kışlak olarak.

Yakın maziden geldiğimiz noktada kaybettiklerimizi hatırladık.

Bakırcılar çarşısına yöneldik. Tin, ton, tin, ton seslerini duyamaz olduk. Eskilerde sokak isimleri sokağın kimliğini açıklıyordu. Hancı Ali'nin hanı, Nuh Aga'nın hanı sadece geçmişte kalan bir mesleği hatırlatıyor şimdi. Semerciler sokağında semer yapılmıyor artık. Sokaklar o eski renk ve kokularını yitirdiler. Otomotiv sanayindeki gelişmeler hancılık, semercilik, nalbant gibi mesleklerin sonunu getirdi. Terzi dükkânlarında meslek öğrenmek isteyen çırakları da göremiyoruz artık zira tekstil ve giyimdeki gelişmeler terzilik gibi ince bir sanatın da azalmasına neden oldu.

Televizyon ekranlarında kaybolup giden meslek gruplarıyla ilgili hazırlanmış belgeselleri, kaybettiğimiz yazlık sinemalarımıza duyduğumuz özleme benzer bir özleyişle seyrederken, yok olan mesleklerin son temsilcilerinin ekrana düşen görüntüleri ve meslekleriyle ilgili söyledikleri bana hep vedaya hazırlanan bir dostun artık görüşemeyebiliriz demesine benzer bir hüzün tablosunu çağrıştırıyor.

Geliniz şimdi kaybettiğimiz bir sokak zenginliğimiz, gönül zenginliğimiz olan ayakkabı boyacılarını ve boyacı sandıklarını hatırlayalım.

Özellikle pazarın kurulduğu, ilçemizin köyden gelenlerle kalabalıklaştığı o günlerin sabahında Önder Lokantasının önüne dizilmiş boyacılar, boyacı sandığının arkasına baterist gibi oturup ellerine aldıkları fırçaları boya sandıklarına vurarak müzik yaparken ayakkabılarını boyayacakları müşterilerini beklerlerdi.

O yılların çocukları boya sandıkları ile hayat üniversitesinde hem öğrenim hem de staj yapıyorlardı. Sandıklar bizim neslin çocuklarının hem yazlık sinema harçlıklarını hem de eve götürülen ekmeğin parasını karşılıyor ayrıcada onları sokağın tuzağına karşı koruyan çocukluk yıllarının zevkli uğraşılarından biriydi boyacılık ve boya sandıkları.

Amasya'da lise yıllarımızda Yavuz Selim Meydanı'nın kocacık çarşısına dönen yol kenarında Boyacı Şerif, Boyacı Yaşar, Demir Ali'nin ikiz oğulları Hasan ve Kemancı Hüseyin, Bitirim Lütfü, altın sarısı işlemeli, basamak basamak boya şişelerinin iki taraflı dizili olduğu o zamanın meşhur artist resimleriyle süslü heybetli sandıkları ile müşterilerine sevgi yayarlardı.

1960 yıllarının Yeşilçam'ında "Boyacı" filminde Sadri Alışık, "Berduş" filminde Zeki Müren ve de Cilalı İbo filmlerinde Feridun Karakaya ayakkabı boyacısı rolüyle sevimli şapkası ve peltek şivesiyle boyacılık mesleğini sevdirmişti sinemaseverlere…

Altun gibi parlayan işlemeli bu süslü boyacı sandıklarının İstanbul'da ve Edirne'de yapıldığını, Edirneli boyacıların bu sandıkların dışında sandık kullanmadıklarını ve en iddialı ayakkabı boyacılarının Edirne'de olduğunu boyacı arkadaşların sohbetlerinden duyardık.

Bir zamanlar filmlere konu olmuş bu sevimli meslek yabancıların da dikkatini çekmiş, kitaplarına girmiştir.

Hitlerin zulmünden kaçıp Türkiye'ye gelen bir Alman bilim adamı "İstanbul Çeşitlemeleri" adlı kitabında ayakkabı boyacısını bakın nasıl anlatıyor:

“Bir ses, tlak tilalak,tilalak tlak tlak… Bakıyoruz bu sesin geldiği yere. Altı yedi yaşında kendi pabuçları olmadığından, ağabeyinin ona çok büyük gelen ayakkabılarını giymiş bir oğlan. Çorapları yok. Yakasız kırmızı gömleği ve yama dolu pantolonuyla bir motor yağı tenekesinin üstüne oturmuş. Önünde kontra plaktan her halde kendi yaptığı boyacı sandığı. Elinde ayakkabı fırçası. Baktığımızı görüyor. Sevgi dolu bir tebessüm. Fırçasını ortadan tutuyor ve münavebeyle sağ tarafını, sol tarafını boyacı kutusuna değdirerek tlak trilak tilalak tlak tlak taylamını müzik çalar gibi seslendiriyor.

Ayaklarımı uzatıyorum ayakkabıcı çocuğa. Öbür ayakkabı abi, sözleri sanki kadife gibi bir sesten geliyor kulağıma. Ayaklar yerlerini değiştiriyor ve ayakkabı cilası çocuğun parmaklarıyla sürülüyor. Ustalık işte burada! Bu cila bir bezle dağıtılsa ayakkabılar o kadar güzel parlamaz…”

Süslü işlemeli boya sandıkları ve sandıkların bizi dost ettiği o eski boyacılar yok artık köşe başlarında.

Ayakkabı dolabından çıkardığımız hazır boyalarla ayakkabılarımızı parlatırken, onları siyah beyaz soluk fotoğraflarda bir anı, Türk filmlerinde nostalji olarak seyredip sevimli bir meslek grubu olarak tatlı bir hüzünle hep hatırlayacağız…

Okuyucularımın yeni yılını kutluyorum…

Yorum Ekle

Naci Konyar

X